

Tragovi bjelina

Izložbu u Galeriji "AZ" Hrvatske kulturne zaklade i Hrvatskoga slova 12. veljače otvorili su likovni kritičar Stanko Špoljarić i voditelj Galerije i glavni urednik Hrvatskoga slova Stjepan Šešelj a moći će se razgledati do 8. ožujka

Veličajnost prirode sa svojim bezbrojnim izgledima i mijenama prevesti u silnice slike privlačan je i zahtjevan zadatak, na putu ne bez zamka, ali i prilika za istinsko stvaralačko predanje. U slučaju sabiranja atraktivnih kota motiva slika ostaje se tek na efektom citiranju činjeničnog, no kada je djelo emotivna preobrazba prizora, s osjećajem ugođaja krajolika slika je odraz istinske doživljajnosti. Benedikta Vilenica pristupa motivu čistim okom, talentom i zanosom nalazeći posebnosti u zbilji prirode, poštujući je likovnim i duhovnim nagnućem. S udivljenjem prema ljepoti stvorenog. Iskreno je posvojila ambijente koji su je privukli, te je u njihovoj atmosferi prepoznala titraje trenutka u trajanju vitalnosti prirode, te slutnje portretnog i ispod doslovnosti pejzažne epiderme. Umjetnica se u kreativnoj radosti svoje mladosti ne da zatvoriti u shemu nekog izraza, već u većim ili manjim tematskim cjelinama traži iskru uzbuđenja u stvaralačkim otklonima, u htijenju za prožimanjem motiva, ugođaja, vlastitog raspoloženja kroz gradnju značajka slikarskog rukopisa. Ona njeguje načela klasične estetike slike, dajući joj i ozračje vlastitog senzibiliteta, osmišljavajući djelo slobodno shvaćenom varijantom poetskog realizma. No, to je tek vanjski okvir za stvaralačku igru, za uhvaćen šarm neponovljivog u prirodi. Ciklus na ovoj izložbi nadahnut je Alpama, vrhuncima i padinama, jezercima, rijekama u podnožju

moćnih planina, pitoresknom isječku prirode u kojem je Benedikta svojim boravcima više od jednokratnog prolaznika. A i hridi od leda, zemljopisno nešto sjevernije usađene, spomenici u prirodi, svojevrsne su skulpture u slici, čineći logičnu sastavnicu s dominantnim motivom izložbe. Umjetnicu fascinira monumentalnost orijentira u prirodi, osjeća prema njima strahopoštovanje, ali, donekle i paradoksalno, unijela je u slike i suptilnost bliskosti. Na platnima, a i slikama komornih dimenzija, oblikovanim vodenim tehnikama, nalazila je vizure koje će ponajbolje odražavati bogatstvo međusobnog dijaloga. Bolje rečeno dara, jer dar je ne samo moći gledati, već i vidjeti i to znati slikarskom interpretacijom darovati drugima. Benedikta Vilenica opisnošću, ali ne pretjeranom realističnom marnošću, odabrane kadrove definira formatom slike, ali se radi i o slikarskom događanju koje nadilazi konkretnost samog prikaza, već nudi i slutnju prostora i izvan granica slikom opredmećenog. Na neki način (gotovo na simboličnoj razini) svako ostvarenje (dakako, noseći razložnu samosvojnost) sugerira širine, dubine čitavog alpskog planinskog lanca. Ali i visine kao osnovne konotacije motiva. Intrigira je karakter same površine impresivnih stijena, njihova tvornost, s potrebom naznake samog taktiliteta oporog materijala. Tražeći i nalazeći način kojim će ponajbolje sugerirati samu strukturu vjetrom išibanog kamena, i ploha prekrivenih snijegom. Odgovor u slici je dan samom teksturom površine, u pojedinim primjerima i njihovom blagom reljefnošću, uvjerljivom jekom same prirode. Kod radova na papiru i grafizmi imaju svoje mjesto. A na platnima brojni čitki i mrljolički fragmenti čine tkivo površine, spontano nanijetih partikula, no vezanih u nenametljivu gradivnu mrežu pulsirajuće oblikovnosti. Nameće se bliskost (no ne previše radikalizirana) s likovnim bogatstvom i elementarnošću enformalne pjege. Ali kod umjetnice i dalje prevladava pogled prema prirodi, premda se pojavljuje i sklonost prema apstraktnosti oblika, i samoj strukturi forme. A planine su svijet koje svojim masama, tajnovitošću daju mogućnost za to. Ali u konačnici to je lice i naličje istog. Slikovitost koju ona odmjerenom paletom slikom sklada, s rijetkim (za motiv i nepotrebnim) kromatskim uzletima, zadržavajući se brojnim nijansama u vrijednostima akromatskih bjelina. I ugođaju tišine koji nas dovodi na prag metafizičnosti. Ali planina ima i svoje prijetnje, te iza smiraja prikriivena postoji i nota tjeskobnog. A Benedikta je Vilenica na svu ljepotu i raspone pojmovnosti planina upisala u autentičnost svojih slikarskih ostvarenja. S vidljivom nespornom svježinom izraza.